Kralın Elçisi • İsmet Bertan

Genç Kitaplar • Anadolu'da Bir Zamanlar Dizisi • 264 sayfa • Önerilen sınıflar: 7, 8, Lise
MİLLİ KÜLTÜR • DESTANLAR • KÜLTÜRLER • İLETİŞİM • TARİH
Hititler • ticaret • elçilik • inançlar • meslek seçimi • gelenekler • habercilik • aşk • idealler • tarih • Anadolu uygarlıkları

Belgesel yapımcısı, ödüllü yazar **İsmet Bertan**, tarihsel epik romanlar koleksiyonu "Anadolu'da Bir Zamanlar"ın üçüncü kitabında, okuru bu kez günümüzden 4000 yıl öncelerine, bin tanrılı Hitit ülkesine götürüyor. Bertan, tarihin en görkemli uygarlıklarından birinde, hayatları tehlikelerle dolu yollarda geçen habercilerin, elçilerin, tüccarların ve kervanların öyküsünü anlatıyor. Döneme ilişkin capcanlı betimlemelerle bezeli roman, Bulgarca'ya ve Sırpça'ya da çevrildi.

Hattuşalı Mana-Putu, kaleler, köyler arasında, yazılı ve sözlü iletiler getirip götüren haberci bir ailenin oğludur. Hayali, atlı bir haberci olabilmektir. Ancak, kervan tatarı olan babasıyla birlikte katıldığı ilk yolculukta, "Kara Köpek" Sadakor çetesinin kanlı baskını Mana-Putu'nun yaşamını hiç ummadığı biçimde değiştirir. Kaderi, Hitit Kralı III. Hattuşili'nin kızı Prenses Katalpa'nın ve Kaneşli güzel Iskuna'nınkilerle kesiştiğindeyse, artık tek amacı kralın elçisi olmaktır…

TARTIŞMA KONULARI…

1. Romandan Hititler'in yaşam tarzına ve inançlarına dair neler öğreniyoruz?
2. Romanın başında Mana-Putu karakteri okurda nasıl bir algı yaratıyor? Nitelikleri için neler söylenebilir?
3. Mana-Putu, kuyumcunun iş teklifini elçi olmak istediği için geri çeviriyor. Kuyumcunun önerdiği işin avantajlarıyla elçilik mesleğinin avantajları karşılaştırıldığında Mana-Putu nelerden vazgeçmiş, neleri kazanmış olacak?
4. Mana-Putu'nun annesi Mana nasıl bir kadın? Hitit toplumunda kadın ve erkeğin yeri ve ilişkisi nasıl anlatılmış?
5. Kaneş Karum'a (Kayseri, Kültepe) doğru yola çıkan kervanda ne tür maceralar yaşandı? Günlerce süren bu kervan yolculuğunda en çok dikkatinizi çeken ayrıntılar ne oldu?
6. Yolculuk sırasında herkesin soyulduğu gece, soyguncuları gördüğü halde Mana-Putu neden engel olmadı ya da neden kimseye bir şey söylemedi? Bu onun korkaklığını mı kanıtlar?
7. Mana-Putu, Sadakor'un baskınında ölen babası Kutnu'ya geleneklere uygun nasıl bir tören yapılmasını istedi? Bugün hangi ülkelerde benzer gelenekler sürdürülüyor?
8. Kocasının ölümünü öğrendiğinde Mana'nın tepkisi ne oldu? Bu tepki oğluna haksızlık olarak görülebilir mi? Kralın, oğlunu prensesin ispirliğine seçmesini ve sarayda birlikte yaşama fırsatını Manu nasıl karşıladı?
9. Mana-Putu, Kralın teklifini kabul ettiğinde hayatında neler değişti? Sarayda, bugün de yönetim katlarında benzerleri görülen ne tür entrikalara ve sinsi hesaplara tanık oluyoruz?
10. Mana-Putu, beyaz atlı bir elçi olma ideali için ne bedeller ödüyor? Çocukluk aşkı İskuna'nın da bu bedellerden biri olduğu söylenebilir mi?
11. Kral ve kraliçe, Mana-Putu hakkında ne düşünüyor; ona nasıl davranıyor? Kızları prensesle Mana-Putu'nun yakınlaşmasına nasıl bakıyorlar? Kraliçe yasalara karşı gelerek Mana-Putu'nun, evli bir kadın olan İskuna'yı kocasından çalmasına neden yardım ediyor?
12. Hititler'de tanrılarla insanların iç içe yaşamasına hangi olayları kanıt olarak gösterirsiniz? Hititler ölümü nasıl algılıyor; ölüme karşı nasıl tavır takınıyorlar? Sıradan bir yolculukta bile ölüm riskinin yüksek olması, sizce o dönemde yaşayanları nasıl etkiliyordu?

13. Romanda sözü geçen geleneklerden hangilerini etkileyici buldunuz? Nedenlerinizle açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER…

• **Tartışma:** Romanın geçtiği dönemdeki elçilik mesleğiyle bugünkü arasında benzerlik ve farklılıkları tartışın. Özde aynı işi mi yapıyorlar? Meslek etiği, elçilerin sorumlulukları ve yetkileri nasıl değişmiş? Bu mesleğin değişmeyen yönleri ve riskleri neler? Bu mesleği geçmişi ve bugünüyle irdeleyin.

• **Pantomim:** "Arasta, tecimevi, nardenk, karum, tatar, ayakçı, kolbaşı, dizdar, zimamdar, satrap, uğru, karavaş, maltız vb" eski sözcükler tahtaya listelenir. Her sözcük tek tek küçük bir kâğıda yazılarak katlanır. Sözcüklerin yazıldığı kâğıtlar bir sepete konur. Öğrenciler üçer kişilik gruplara ayrılır. Her grup sepetten bir kâğıt çeker. Diğerlerine duyurmadan kâğıtta yazan sözcüğün anlamını öğrenir. Gruptan bir kişi ses ve söz kullanmadan yalnızca hareketlerle 20 saniye boyunca sözcüğü sınıfa anlatır. Öğrenciler 3 tahmin haklarını da kullandıkları halde 20 saniyede sözcüğü bilemezlerse anlatan grup bir başka kişiyle tekrar anlatır.

• **Münazara:** 5 öğrenci jüri olarak seçildikten sonra kalan öğrenciler iki gruba ayrılsın. Bir grup, "Tarihi konu alan edebiyat, resim, film gibi sanat eserleri tarihi yalnızca yorumlar," görüşünü; diğer grup, "Tarihi konu alan edebiyat, resim, film gibi sanat eserlerinden tarihi doğrudan öğreniriz," görüşünü savunmak üzere hazırlansın. Gruplardaki her öğrenci karşılıklı olarak sırayla, bir bilgi ya da örnek sunarak önermelerini güçlendirmeye çalışsın. En güçlü savunma yapan grubu jüri belirlesin. Kazanan grup zafer dansı yapsın.

• **Yazma:** Roman boyunca Mana-Putu elçi olma idealine adım adım ilerliyor. Herkes kısa bir yazıyla kendi idealini anlatsın. Neyi hedefliyor, hedefine giden yolda onu neler bekliyor, ideali için ne gibi özverilerde bulunması gerekebilir?

• **Araştırma:** Prenses Katalpa, ülkelerarası siyaset gereği Mısır tahtına gelin gidiyor. Tarihte bu tür evlenmeleri araştırın. Bu tür siyasi birleşmeler hangi dönemlerde ve hangi ülkeler arasında sıklıkla gerçekleşmiş? Bugün şirketlerarası yakınlaşmanın yöntemi olarak kullanılıyor mu? Hitit döneminden bugüne, bu gelenek nasıl olmuş da değişmemiş?

• **Mektup:** Öğrenciler Mana-Putu'nun dilinden, Mısır Firavunu'na teslim ettiği prensese birer mektup yazmayı denesin. Sonrasında Mana-Putu'nun başına neler geldiğini, Hitit Ülkesi'nde neler olduğunu hayal ederek romana alternatif sonlar kurgulayabilirler.

• **Oyun:** Öğrenciler daire olur. Herkes sırayla tarih dersinden Hitit uygarlığı ile ilgili hatırladığı bir bilgiyi söyler. Hakkını 10 saniye içinde kullanan sıradan çıkar, söyleyemeyen yeni bilgi buluncaya kadar tekrar tekrar sıraya girer. Böylece hem Hititlerle ilgili bilgiler tazelenmiş hem de hızlı rekabeti besleyen düşünme becerisi motive edilmiş olur.

• **Film:** Hititler'in de içinde bulunduğu Anadolu uygarlıklarını anlatan, "Anadolu Medeniyetleri" ve "Çağlar Boyunca Anadolu Uygarlıkları" vb belgeselleri internetten izleyerek yazarın betimlediği toprakların geçmişini öğrenin.

• **Afiş:** Öğrenciler 4-5 gruba ayrılsın. Her grup kitabın tanıtım afişini yapmak üzere çalışsın. Slogan bulma, görsel-grafik denemeler sonunda tamamlanacak afişlerden kitabı en iyi ifade eden çalışmayı sınıfça seçin.